

Ναι, πολλοί είναι. Όσο γι' αυτό δεν υπάρχει καμία αμφιβολία. Το επιβεβαιώνουν πολλές έρευνες εδώ και δεκαετίες. Το επιβεβαιώνει η Ιστορία, το επιβεβαιώνει η στάση πολλών Ελλήνων σήμερα.

Αλλά ας τα πάρουμε από την αρχή. Ας ξεκινήσουμε τονίζοντας κάτι απαραίτητο: δεν αποτελεί αντισημιτισμό η αυστηρή, ακόμη και σκληρή κριτική στο κράτος του Ισραήλ για όσα φοβερά συμβαίνουν στη Γάζα.

Όπως κάθε κράτος που βρίσκεται σε πόλεμο, το κράτος του Ισραήλ διαπράττει σοβαρά εγκλήματα πολέμου. Η απερίγραπτα σκληρή κυβέρνηση του Ισραήλ φαίνεται να έχει ως στόχο, ουσιαστικά, την εθνοκάθαρση. Αυτό που συμβαίνει με την ανθρωπιστική βοήθεια είναι εξωφρενικό. Έχουμε ηθική υποχρέωση να καταδικάσουμε με κάθε τρόπο καθετί απάνθρωπο που συμβαίνει εκεί. Αυτή η αυστηρή κριτική, η καταδίκη επιλογών, τακτικής και πράξεων δεν αποτελεί, βέβαια, αντισημιτισμό. Εάν αποτελούσε, τότε θα ήταν αντισημίτες οι χιλιάδες Ισραηλινοί διανοούμενοι, καλλιτέχνες, δημοσιογράφοι, πανεπιστημιακοί και απλοί πολίτες που με παρρησία καταδικάζουν, χωρίς αστερίσκους, όσα διαπράττει το κράτος του Ισραήλ στο όνομά τους. Σε αυτούς προσθέστε τους χιλιάδες δημοκρατικούς, φιλελεύθερους και αριστερούς Εβραίους σε ολόκληρο τον κόσμο.

Σε αυτή τη διαμαρτυρία και την καταδίκη όσων συμβαίνουν στη Γάζα θέλω να προσθέσω και τη δική μου φωνή. Από μικρό παιδί έχω επαφή με την εβραϊκή κοινότητα και τους ελάχιστους Έλληνες Εβραίους. Αγαπώ και θαυμάζω το Ισραήλ – αυτά που πέτυχε, στις συνθήκες που τα πέτυχε, αποτελούν παγκόσμιο πρότυπο, από πολλές απόψεις. Ετυχε να συνεργαστώ στη διάρκεια των σπουδών μου στις ΗΠΑ με μεγάλες προσωπικότητες, ήταν σχεδόν όλοι Εβραίοι. Γι' αυτό τώρα αισθάνομαι υποχρεωμένος να ενώσω τη φωνή μου με τους προοδευτικούς Εβραίους σε ολόκληρο τον κόσμο. Επιπλέον θεωρώ πως με το Ισραήλ πρέπει να είμαστε πολύ πιο αυστηροί από ό,τι με άλλες χώρες σε παρόμοιες συνθήκες. Γιατί το Ισραήλ δεν είναι ένα απλό κράτος. Είναι ένα κράτος-σύμβολο, είναι η μοναδική δημοκρατία στη Μέση Ανατολή, είναι ένα έθνος που μας θυμίζει την ιστορία του δικού μας. Γι' αυτό οι απαιτήσεις μου από το Ισραήλ είναι μεγάλες, γι' αυτό και σήμερα με θλίβει τόσο πολύ το ότι είμαι υποχρεωμένος να γράφω όσα γράφω. Περισσότερο απ' όλα με τρομάζει πως οι μοναδικοί υπερασπιστές των εγκλημάτων της κυβέρνησης Νετανιάχου, σε ολόκληρη την υφήλιο, είναι οι ακροδεξιοί και οι τραμπικοί, ενώ ένας μεγάλος αριθμός φίλων του Ισραήλ σιωπά ή αποστρέφει το πρόσωπό του με αποτροπιασμό. Ελπίζω οι δημοκράτες Ισραηλινοί να πάρουν γρήγορα τη χώρα στα χέρια τους και να διορθώσουν ό,τι μπορεί να διορθωθεί. Να τολμήσουν, όπως οι θαρραλέοι Γιτζάκ Ράμπιν και Σιμόν Πέρες, να επιδιώξουν λύσεις στο πνεύμα των συμφωνιών του Οσλο. Δεν υπάρχει άλλη βιώσιμη εναλλακτική.

Αυτή η μεγάλη παρέκβαση ήταν απαραίτητη για να σας εξηγήσω γιατί θεωρώ πως ένα μεγάλο μέρος των αντιδράσεων στην Ελλάδα δεν οφείλεται σε πραγματικό ενδιαφέρον για τους Παλαιστίνιους, αλλά σε γνήσιο αντισημιτισμό. Αυτό είναι ολοφάνερο στη γενικευμένη απόδοση ευθυνών σε όλους τους Εβραίους (θυμηθείτε τις ενστικτώδεις αντιδράσεις στο περιβάλλον σας μετά την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς), στην αναπαραγωγή θεωριών συνωμοσίας (μέχρι και για το αποτέλεσμα στη Eurovision), στη γνησίως αντισημιτική ρητορική στα κοινωνικά δίκτυα (προσέξτε το πόσο ερεβώδης και γεμάτη μίσος είναι κάθε κάθε αναφορά στο Ισραήλ), στον διαστρεβλωμένο τρόπο που παρουσιάζεται η ιστορία της περιοχής (με την υποβάθμιση της λυσσαλέας προσπάθειας των γειτόνων του να εξαλείψουν το Ισραήλ από τον χάρτη, από την πρώτη στιγμή), στην εργαλειοποίηση της τραγωδίας για να δαιμονοποιηθεί οτιδήποτε εβραϊκό αναδρομικά (δείτε τη χυδαία σύγκριση όσων συμβαίνουν στη Γάζα με το Ολοκαύτωμα).

Δεν υπάρχει, όμως, ασφαλέστερο σημάδι αντισημιτισμού από την αρρωστημένη εμμονή με το Ισραήλ. Ανθρωποι που ποτέ στη ζωή τους δεν ασχολήθηκαν με άλλη ανθρωπιστική κρίση, που σιωπούν ή αδιαφορούν όταν πολύ χειρότερα εγκλήματα (πολέμου) συμβαίνουν στη γειτονιά μας, που ποτέ δεν τους απασχόλησαν οι Κούρδοι ή ό,τι συνέβη στη Συρία, που ποτέ δεν τους ενόχλησαν τα απάνθρωπα καθεστώτα της Μέσης Ανατολής, που θεώρησαν απολύτως φυσικό οι Παλαιστίνιοι να ζουν στην καλύτερη περίπτωση σε ένα αυταρχικό καθεστώς, στη χειρότερη κάτω από την μπότα τρομοκρατών, σήμερα «αγανακτούν» μονοθεματικά. Δεν είναι τυχαίο. Ενα μεγάλο μέρος από αυτούς ενηλικιώθηκαν υπερασπιζόμενοι ιδεολογίες αυταρχισμού, απαίσια ολοκληρωτικά καθεστώτα, ήταν και παραμένουν υπερασπιστές δικτατόρων. Ενα άλλο μέρος απλώς αναπαράγει το γενοκτονικό σύνθημα («από το ποτάμι μέχρι τη θάλασσα») από απέραντη, κτηνώδη άγνοια. Ναι, όλοι αυτοί είναι αντισημίτες. Ο,τι και αν λένε αυτό είναι, αυτό ήταν πάντοτε. Και τώρα αισθάνονται πως το Ισραήλ δικαιώνει το μίσος τους.

**Ο κ. Αριστείδης Ν. Χατζής είναι καθηγητής Φιλοσοφίας Δικαίου και Θεωρίας Θεσμών και διευθυντής του Εργαστηρίου Πολιτικής και Θεσμικής Θεωρίας και Ιστορίας των Ιδεών στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.*

ΠΗΓΗ: [ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 25.5.25](#)